

ПРАВИЛА
за условията и реда за достъп
до електропреносната
и електроразпределителните мрежи

Раздел I
Общи положения

Чл. 1. (1) С тези правила се определят условията и редът за достъп до електропреносната и до електроразпределителните мрежи.

(2) В правилата се определят условията, на които трябва да отговарят лицата, които имат право да сключват сделки при свободно договорени цени съгласно чл. 100, ал. 1 от Закона за енергетиката (ЗЕ) и етапите на отваряне на пазара на електрическа енергия.

Чл. 2. (1) Право на достъп до електропреносната и до електроразпределителната мрежи при условията на тези правила имат:

1. производителите на електрическа енергия;
2. общественият доставчик на електрическа енергия;
3. обществените снабдители/ крайните снабдители на електрическа енергия;
4. привилегированите потребители;
5. търговците на електрическа енергия, които сключват сделки по реда на чл. 102 от ЗЕ;

Чл. 3. Отварянето на пазара на електрическа енергия по етапи и като дял от общото потребление на електрическа енергия на всички потребители на територията на Република България е както следва:

1. до 30.06.2004 г. – до 18,9 %;
2. от 01.07.2004 г. до 30.06.2005 г. – до 22 %;
3. от 01.07.2005 г. до 30.06.2006 г. – до 25 %;
4. от 01.07.2006 г. до 31.12.2006 г. – до 28 %;
5. от 01.01.2007 г. до 30.06.2007 г. – до 60 %;
6. от 01.07.2007 г. – пълно отваряне.

Чл. 4. Електроенергийният системен оператор и разпределителните предприятия са длъжни да предоставят достъп при равноправни условия на лицата, имащи право на достъп до електропреносната, съответно до електроразпределителната мрежа.

Чл. 5. Електроенергийният системен оператор поддържа регистри за лицата, сключващи сделки при свободно договорени цени и регистри за сключените между тях договори.

Раздел II
Условия за предоставяне
на достъп до електропреносната,
съответно електроразпределителната мрежа

Чл. 6. Производителите, общественият доставчик на електрическа енергия, обществените снабдители/ крайните снабдители на електрическа енергия, търговците и привилегированите потребители трябва да са изпълнили изискванията на действащите нормативни актове, на техническите правила на мрежите по чл. 83, ал. 1, т. 4-6 от ЗЕ и на Правилата за търговия с електрическа енергия, свързани с присъединяването към електропреносната и електроразпределителната мрежи, с измерването на количеството електрическа енергия.

Чл. 7 (1) Привилегирован потребител на електрическа енергия е лице, което отговаря на условията по чл. 6, и:

1. има годишно потребление на електрическа енергия през отделните етапи на отваряне на пазара:

- до 01.07.2004 г. – не по-малко от 100 GWh;
- от 01.07.2004 г. до 30.06.2005 г. – не по-малко от 40 GWh;
- от 01.07.2005 г. до 30.06.2006 г. – не по-малко от 20 GWh;
- от 01.07.2006 г. до 31.12.2006 г. – не по-малко от 9 GWh;
- от 01.01.2007 г. до 30.06.2007 г. – всички не битови потребители;
- от 01.07.2007 г. – всички потребители.

2. няма неизпълнени задължения към обществения доставчик и/или обществените снабдители/ крайните снабдители по договори за покупко-продажба на електрическа енергия

(2) Електроенергийният системен оператор и разпределителното предприятие, публикуват на интернет-страницата си списък на търговските участници, получили достъп съответно до преносната и разпределителната мрежа за сключване на сделки по свободно договорени цени. Списъкът съдържа още седалището на съответния търговски участник и количеството електрическа енергия, използвана от него през предходната година. Публикуването на тези данни не са отнася за потребители, присъединени на ниво ниско напрежение.

Чл. 8. (1) Търговец на електрическа енергия е лице, на което е издадена лицензия за търговия с електрическа енергия, и което отговаря на условията за финансово гарантиране на сключваните от него сделки с електрическа енергия съгласно чл. 8а.

Чл. 8а. (1) За обезпечаване на задълженията си по сделките с електрическа енергия търговецът на електрическа енергия поддържа в специална сметка сума в размер на 1/24 част от годишния си оборот от търговия с електрическа енергия на територията на Република България, но не по-малко от 150 000 лв.

(2) През първата година на лицензионната дейност размерът на обезпечението се определя съобразно прогнозната стойност на годишния оборот от търговия с електрическа енергия на територията на Република България съгласно

представения на комисията бизнес план. През следващите години на лицензионната дейност обезпечението се определя съгласно ал. 1 съобразно оборота от търговия с електрическа енергия на територията на Република България за предходната година.

(3) Търговецът на електрическа енергия представя на комисията писмено потвърждение от банката, в която е открита специалната сметка по ал. 1, в която банката се задължава при поискване да предоставя информация на комисията относно оборотите и салдото по специалната сметка. Разходите за тези информационни услуги са за сметка на лицензианта.

(4) Непредставянето на потвърждение или отказът за предоставяне на информация по ал. 3 се счита за липса на обезпечение.

(5) Сумата по специалната сметка може да бъде използвана от търговеца за изпълнение на задължения при осъществяване на лицензионната дейност по чл. 39, ал.1, т.5 от ЗЕ, като възстановяването ѝ до определения размер по ал. 2 трябва да става в срок от 20 (двадесет) банкови дни.

(6) Комисията може по искане на търговеца да приеме като финансово обезпечение неотменима банкова гаранция или друго обезпечение на същата стойност, при същите условия и с идентична ликвидност.

Раздел III

Ред за предоставяне на достъп до електропреносната и електроразпределителната мрежа

Чл. 9 Лицата по чл. 2, които имат право на достъп до съответната електрическа мрежа, подават писмено заявление до електроенергийния системен оператор и/или разпределителното предприятие за проверка на изпълнение на условията за предоставяне на достъп до електропреносната и/или електроразпределителната мрежи по раздел II.

(2) Потребителите на електрическа енергия прилагат към заявлението доказателства за изпълнението на задълженията си към момента на подаване на заявлението към обществения доставчик и/или обществените снабдители/ крайните снабдители по договори за покупко-продажба на електрическа енергия.

Чл. 10. (1) Електроенергийният системен оператор, съответно разпределителното предприятие, разглеждат подаденото заявление и приложенията към него в 7-дневен срок.

(2) Ако се установи, че заявителят не е представил необходимите документи съгласно изискванията на тези правила и/или ако електроенергийният системен оператор, съответно разпределителното предприятие, прецени, че е необходимо заявителят да представи данни и документи, доказващи изпълнението на условията по чл. 6 на заявителя се изпраща писмено съобщение да представи необходимите данни и документи в 7-дневен срок.

(3) В случай, че необходимите данни и документи не бъдат представени от заявителя в срока по ал. 2, Електроенергийният системен оператор, съответно разпределителното предприятие, не разглежда подаденото заявление.

Чл.11 Електроенергийният системен оператор, съответно разпределителното предприятие, отговаря писмено на всяко заявление в 14-дневен срок от подаването на заявлението с всички необходими документи, съответно от представянето на допълнително необходимите данни и документи.

Чл.12 (1) Електроенергийният системен оператор, съответно разпределителното предприятие, може да откажат достъп в случай, че:

1. предоставянето на достъп би довело до нарушаване на техническите условия и сигурността на мрежите или до влошаване на условията за снабдяване на други потребители;
2. заявителят не отговаря на условията, посочени в Раздел II.

(2) Електроенергийният системен оператор и разпределителните предприятия могат да откажат право на достъп до съответните мрежи в случаите по чл. 119, ал. 1, т. 1, от ЗЕ, когато се нарушава надеждната работа на електроенергийната система и/или сигурността на снабдяването.

(3) Отказът на електроенергийния системен оператор, съответно разпределителното предприятие, за предоставяне на достъп е мотивиран.

(4) В случаите на отказ електроенергийният системен оператор, съответно разпределителното предприятие, са длъжни да предоставят информация относно мерките, които са необходими за укрепване на електропреносната, съответно електроразпределителната мрежа.

(5) Електроенергийният системен оператор е длъжен предварително да публикува в интернет-страницата си определената по чл. 114 от Правилата за управление на електроенергийната система стойност на пропускателната способност на елементи на електропреносната мрежа.

Чл.13 Срещу отказа на електроенергийния системен оператор, съответно разпределителното предприятие, за предоставяне на достъп може да бъде подадена жалба по реда на чл. 22 от ЗЕ.

Раздел III Договори за достъп

Чл. 14 (1) Електроенергийния системен оператор сключва договори за достъп с:

1. привилегирован потребител присъединен към електропреносната мрежа и регистриран по чл. 6 на ПТЕЕ
2. производител присъединен към електропреносната мрежа, който захранва собствени обекти или потребител, присъединени към инсталациите на производителя, в случаите, когато производителят консумира енергия от мрежата и е регистриран по чл. 6 на ПТЕЕ.
3. обществен доставчик.

4. разпределително предприятие.
5. производител, който сключва сделки по реда на чл. 102 от ЗЕ.
6. търговец, който сключва сделки по реда на чл. 102 от ЗЕ.

(2) Договорите за достъп включват, най - малко следното:

1. цена за достъп до преносна мрежа, определена от ДКЕВР, която се заплаща от ползвателите по ал. 1, т. 1 - т. 4 на база на измерените количества електрическа енергия и от ползвателите по т. 5 и т. 6 на база на регистрирани външни графици.
2. права и задължения на страните в съответствие с изискванията на Правилата за управление на ЕЕС.
3. условия на плащане и гарантиране, като се осигурява правото на потребителите да заплащат услугата „достъп” чрез избрания от тях доставчик на електрическа енергия.

РАЗДЕЛ Ш Б **Договори за пренос**

Чл. 15 (1) Преносното предприятие сключва договори за пренос на електрическа енергия през електропреносната мрежа с:

1. привилегирован потребител присъединен към електропреносната мрежа и регистриран по чл. 6 на ПТТЕЕ
2. производител присъединен към електропреносната мрежа, който захранва собствени обекти или потребител, присъединени към инсталациите на производителя, в случаите, когато производителят консумира енергия от мрежата и е регистриран по чл.6 на ПТТЕЕ.
3. обществен доставчик-
4. разпределително предприятие.
5. производител, който сключва сделки по реда на чл. 102 от ЗЕ.
6. търговец, който сключва сделки по реда на чл. 102 от ЗЕ.

(2) Договорите за пренос включват, най - малко следното:

1. цена за пренос на електрическа енергия през електропреносната мрежа, определена от ДКЕВР, която се заплаща от ползвателите по ал. 1, т. 1 - т. 4 на база на измерените количества електрическа енергия и от ползвателите по т. 5 и т.6 на база на регистрирани външни графици.
2. права и задължения на страните в съответствие с изискванията на Правилата за управление на ЕЕС.
3. условия на плащане и гарантиране, като се осигурява правото на потребителите да заплащат услугата „пренос” чрез избрания от тях доставчик на електрическа енергия.

Раздел III в

Договори за разпределение

Чл. 16. (1) Разпределителното предприятие сключва договори за разпределение (услугата разпределение включва предоставяне на достъп до и пренос по разпределителната мрежа) на електрическа енергия с:

1. привилегирован потребител, присъединен към електроразпределителната мрежа и регистриран по чл. 6 на ПТТЕЕ;
2. производител, присъединен към електроразпределителната мрежа, който захранва собствени обекти или потребител, присъединени към инсталациите на производителя, в случаите, когато производителят консумира енергия от мрежата и е регистриран по чл.6 на ПТТЕЕ;
3. краен снабдител;
4. производител, който сключва сделки по реда на чл. 102 от ЗЕ;
5. търговец, който сключва сделки по реда на чл. 102 от ЗЕ.

(2) Договорите за разпределение включват, най - малко следното:

1. права и задължения на страните в съответствие с изискванията на Правилата за управление на ЕЕС;
  2. границата на собственост, мястото и начинът на измерване на количествата пренесена ел.енергия за всеки обект;
  3. начин на определяне на цената за услугата „разпределение” за всеки обект;
  4. права и задължения на страните в съответствие с изискванията на Правилата за управление на ЕЕС.
3. условия на плащане и гарантиране, като се осигурява правото на потребителите да заплащат услугата „пренос” чрез избор от тях доставчик на електрическа енергия.

Раздел IV

Контрол

Чл. 17. (1) Комисията осъществява контрол относно:

1. спазването на условията и реда за предоставяне на достъп до електропреносната и до електроразпределителните мрежи;
2. отказ за достъп до електропреносната и до електроразпределителните мрежи;

(2) Комисията има право да изисква и да получава от електропреносното предприятие, електроенергийния системен оператор и електроразпределителните предприятия информация относно:

1. сключените договори за пренос, договори за достъп и договори за разпределение и тяхното изпълнение;
2. друга информация и документи, необходими за изпълнението на функциите ѝ по тези правила.

(3) При констатиране на нарушения по ал. 1 и 2 комисията има право да даде задължителни предписания и да наложи административно наказание по реда на ЗЕ.

Чл. 18. Всички спорове, възникнали във връзка с прилагането на разпоредбите на тези правила, могат да се отнесат за решаване от комисията по реда на ЗЕ.

Раздел V Други разпоредби

Чл. 19. Достъпът до електропреносната, съответно до електроразпределителните мрежи, се осъществява в съответствие с разпоредбите на ЗЕ и при спазване на Правилата за търговия с електрическа енергия, Правилата за управление на електроенергийната система, Правилата за управление на електроразпределителните мрежи и Правилата за измерване на количеството електрическа енергия.

Чл. 20. Председателят на комисията, съгласувано с преносното и разпределителните предприятия, производителите, привилегированите потребители и търговците на електрическа енергия, обществения доставчик и обществените снабдители, организира изготвянето на предложения за изменение и допълнение на тези правила, на Правилата за търговия с електрическа енергия и на техническите правила на мрежите, и внасянето им за приемане в комисията.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§1. Тези правила са изготвени на основание чл. 24, ал. 2 от Закона за енергетиката.

§2. Търговските участници, придобили право на достъп по отменените Правила за условията и реда за достъп до електропреносната и електроразпределителните мрежи, запазват правото си на достъп до електропреносната и електроразпределителната мрежа. Договори за достъп и пренос се сключват от лицата определени в раздел III и по реда предвиден в правилата за търговия, и по цени определени от ДКЕВР.